

І.В. МІРОШНИЧЕНКО, аспірант, Криворізький національний університет
О.Б. ПИСЬМЕННА, канд.екоп.наук, провідний економіст ДП «СхідГЗК»

КОРПОРАТИЗАЦІЯ ЯК ПЕРЕДУМОВА РОЗВИТКУ УРАНОВИДОБУВНОЇ ГАЛУЗІ

Застосування систем корпоративного управління для юридичних осіб, форма власності яких визначена як державна, є актуальним питанням сьогодення. Проведення корпоративного управління відповідно до вимог і принципів Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР) дозволить підвищити ефективність функціонування підприємств, скоординувати їх діяльність з урахуванням змін зовнішнього середовища, а також вирішити питання фінансування розвитку.

З метою приведення умов функціонування державних підприємств у відповідність до стандартів ОЕСР, Верховною Радою України 22 лютого 2024 року був прийнятий Закон №3587-ІХ «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення корпоративного управління юридичних осіб, акціонером (засновником, учасником) яких є держава» [1]. Такі новачі дозволять забезпечити прозорість діяльності державних підприємств та наблизити законодавчу базу України до міжнародних стандартів корпоративного управління.

Державне підприємство «Східний гірничо-збагачувальний комбінат» - єдиний в Україні виробник уранового оксидного концентрату. Згідно з Рішенням Ради національної безпеки і оборони «Про стимулювання пошуку, видобутку та збагачення корисних копалин, які мають стратегічне значення для сталого розвитку економіки та обороноздатності держави», що введено в дію Указом Президента 23 липня 2021 р., уранові руди віднесені до даного переліку [2]. Для функціонування українських атомних електростанцій річна потреба в урановому оксидному концентраті становить близько 2,2-2,4 тис. тУ. Проте, на сьогоднішній день, наявні потужності діючих уранових родовищ з урахуванням їх відпрацювання, дозволяють забезпечити існуючу потребу у закисі-окисі урану, що відповідає ТУ 13.2-14309787-095-2002 лише на 30%. Крім того, через вичерпання запасів уранової руди, очікується виведення з експлуатації двох родовищ впродовж найближчих чотирьох років. Відповідно, існує нагальна потреба в залученні інвесторів для проведення робіт, що передбачають пошук, розвідку та подальший видобуток корисних копалин уранових руд.

Враховуючи вищевикладене, Урядом розглядається можливість надавати у користування ділянки надр (родовища урану) на підставі укладення договорів з розподілу продукції. Така процедура передбачає виконання інвестором доручених робіт з видобутку корисних копалин власним коштом з наступною компенсацією витрат і отриманням частини прибуткової продукції в якості винагороди.

При цьому, трансформація уранодобувної галузі полягатиме в створенні сприятливих умов для залучення приватного та міжнародного капіталів. ДП «СхідГЗК» стане своєрідним «центром діяльності» (на основі державно-приватного партнерства) для українських урановидобувних підприємств різної форми власності.

Побудована таким чином модель управління здатна ефективно реагувати на виклики та динамічні зміни зовнішнього середовища, забезпечувати стабільне функціонування бізнес-процесів з доведення якості видобутої сировини (різних виробників) до міжнародних стандартів, безпечного зберігання урану, контролю за його переміщенням та формування товарних партій (у тому числі комплексних) для відвантаження до міжнародних центрів збагачення.

Список літератури

1. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення корпоративного управління: Закон України від 22.02.2024 р. № 3587-ІХ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3587-20>
2. Про стимулювання пошуку, видобутку та збагачення корисних копалин, які мають стратегічне значення для сталого розвитку економіки та обороноздатності держави: Рішення Ради національної безпеки і оборони від 16.07.2021 р. (введено в дію Указом Президента від 23.07.2021 р. №306/2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0046525-21>